

Загрози та напрями забезпечення фінансової безпеки фондового ринку України

В умовах сучасних глобалізаційних та інтеграційних процесів важливого значення набуває необхідність підтримання фінансової безпеки національного ринку цінних паперів, який потребує більш ефективного регулювання зі сторони держави. Державний контроль та ефективне управління є необхідною умовою функціонування фондового ринку та забезпечення фінансової безпеки держави.

Фінансова безпека ринку цінних паперів – це оптимальний обсяг капіталізації ринку, що здатний забезпечити стійкий фінансовий стан емітентів, власників, покупців, організаторів торгівлі, торговців, інститутів спільного інвестування, посередників, консультантів, реєстраторів, депозитаріїв, зберігачів та держави в цілому [1]. Безпека фондового ринку це такий стан всіх сегментів та учасників ринку цінних паперів, при якому мінімізуються впливи зовнішніх та внутрішніх загроз, тим самим забезпечуючи захист інтересів учасників ринку на основі створення ефективної системи його регулювання.

До основних зовнішніх загроз фінансової безпеки фондового ринку можна віднести: втрату суверенітету національного ринку цінних паперів, прогресуючу залежність від іноземного інвестора, зростання міжнародної злочинної діяльності, обіг іноземних цінних паперів на ринку цінних паперів України. До внутрішніх загроз відносяться: низький рівень участі вітчизняних інвесторів, слабе законодавство у сфері захисту прав інвесторів, широке розповсюдження тіньових процесів на ринку цінних паперів (доходи отримані злочинним шляхом та їх виведення в офшорні зони) [2].

Проаналізувавши сучасну ситуацію на фондовому ринку України, ми дійшли висновку, що на жаль, більшість акцій українських підприємств і організацій надзвичайно слабо захищені, поки що не має достатньо потужних та надійних інструментів ринку цінних паперів, а ті, що є, мають короткий термін обігу, часом дуже високу дохідність і головне – низький рівень безпеки їх обігу. Відсутність ефективної системи розкриття інформації про українських емітентів цінних паперів, яка мала би бути рекомендована приватним емітентам, що залучають інвестиційний капітал на міжнародних ринках є одною з проблем, яка суттєво обмежує можливості українських підприємств щодо залучення закордонного інвестиційного капіталу [3].

Основні напрями у вирішенні проблеми безпеки фондового ринку України повинні включати: розробку законодавчо-нормативної бази регулювання та забезпечення фінансової безпеки ринку цінних паперів; безпеку учасників ринку цінних паперів (юридичних та фізичних осіб), захист комерційної таємниці; інформаційну безпеку фондового ринку, та захист емітентів та інвесторів, в тому числі і іноземних; захист інвесторів, включаючи безпеку ринку державних та корпоративних цінних паперів; безпеку сфери вексельного обігу; протидію правоохоронних та регулюючих органів злочинам та маніпуляціям з цінними паперами, а також відмиванню коштів з використанням цінних паперів.

Україна має усі об'єктивні передумови для динамічного поступу до цивілізованого ринку, однак труднощі, що безперервно з'являються через недосконалість і невпорядкованість реформ, несумісність економічних методів управління і закономірностей формування ринкових структур, значні недоліки в правовому забезпеченні розвитку ринку цінних паперів та інших фінансових інструментів справляють негативний вплив на економічний стан країни, позначаються на формуванні фінансової політики і економічної захищеності держави.

У цьому контексті важливим є забезпечення дотримання прав міноритаріїв, у тому числі застосування податкових важелів стимулювання виплати дивідендів на їх користь, захист прав інвесторів та споживачів фінансових послуг, використовуючи розкриття інформації учасниками фінансового ринку на основі загальноприйнятих принципів, міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і аудиту, недопущення зловживань з боку фінансових посередників і професійних учасників ринку, підвищення ролі держави на фондовому ринку. Своєчасна практична реалізація запропонованих заходів дозволить максимально використати можливості глобалізації щодо підвищення рівня безпеки фондового ринку та рівня національної фінансової безпеки в цілому.

Список використаних джерел:

1. Барановський О.І. Фінансова безпека фондового ринку / О.І. Барановський // Фінанси України. – 1999. – № 1.
2. Бондаренко Д.В. Моделювання основних факторів фінансової безпеки України / Д.В. Бондаренко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. – 2016. Випуск 11 (Частина 2). – с. 176-182.
3. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення) / О.І. Барановський; Київський національний торговельно-економічний ун-т. - К.: КНТЕУ, 2004. - 760 с.